

den Paragraph skulde binde de kommende Rigsdage til at gaa frem paa denne Vej, saa siger jeg: Vorherre bevare mig for at være med dertil, det vil jeg, som et æret Medlem her siger, ikke indlade mig paa. Lader os overlade hver Tid til sin Opfattelse, lader os klare for os selv, hvad det er vor Opfattelse med Hensyn til denne Maade, hvorpaa Universitetets Underbalance skal dækkes, og lad saa de fremtidige Repræsentationer klare det fra deres Synspunkt, det tror jeg, er det eneste Rigtige.

Naar jeg altsaa ser paa disse tre Paragrapher, paa Loven i dens Helhed, kan jeg ikke dølgje for mig selv, at det i dette Øieblik er en ganske mærkelig Lov, ikke alene i og for sig, men en mærkelig Lov ifølge de Præmisser, som den fremtræder som Konklusion til. Vi have jo nemlig høvt en Kommission nedsat, der har afgivet en Betænkning, og det er en meget interessant og læseværdig Betænkning, der i Et og Alt bekræfter det Standpunkt, som Folkethinget altid har hævdet. Ifølge den er det altsaa klart, at der ikke mere er Noget, der hedder Universitetets Formue, og at der ikke mere er Noget, der hedder vore egne Midler eller den Slags Ting, men at det hedder Statens Formue Altsammen. Altsaa den Slutning, som man tidligere har draget fra en vildfarende Slutning om, hvorledes det forholder sig med Universitetets Midler, er falden til Jorden, Kommissionen har een Gang for alle rammet en Pæl igjennem dem. Det er der ikke længere Tale om, der er ikke længere Tale om Universitetets egne Midler eller Sligt, det er Altsammen blevet begravet ved denne Kommissions Betænkning. Men hvad vilde den naturlige Slutning blive af denne Undersøgelse? Den naturlige Slutning vil være den, at Ministeren saa havde sagt: Følgelig lade vi denne Sag fare. Det har nu vist sig, at den Side, som Ministeren har haft den Ære at repræsentere, har svævet i en Vilfarelse paa dette Omraade, og følgelig maa Konsekvensen af denne Vilfarelse falde bort med det Samme. Men istedet derfor ender man denne Undersøgelse med en Slutning, der gaar lige stik mod de Forudsætninger, hvorpaa den er bygget. Det er dog Noget, der er værd at lægge Mærke til, at den Undersøgelse, som er anstillet, kommer til det modsatte Resultat af det, denne Lov kommer til, at det Hele er Statens, at det er Midler ligesom alle andre Statsmidler, som Staten kan raade over og gjøre med, hvad den vil, og at der ikke er noget Særligt ved den Ting. Det er vistnok et meget rigtigt Resultat; vi have aldrig tvivlet derom, men lad os blive fri for denne særlige Historie her og lad os behandle dette Statsformaal som alle andre Statsformaal. Det er Noget, vi paa det Punkt nu maa fastholde, at, hvad her er Tale om ved alle disse Dispositioner, der ere foreslaaede i denne Lov, kun ere Hensigtsmæssighedshensyn. Spørgsmaalet er, om det ene er

et mere fordelagtigt Hensyn end et andet, men her er ikke Tale om, at det ene skulde være berettiget og det andet uberettiget, hærken i juridisk eller moralsk Henseende; det er afgjort ved Betænkningen, at alle sllige Talemaader ere vi komme ud over, og at der her kun er Tale om Hensigtsmæssighedshensyn. Er det finantsielt rigtigt at lægge de Penge i den Kasse, saa lægge vi dem deri, men er der Ingen, der kan se Spor af Grund til at foretage denne Flyttebag, saa blive vi staaende, hvor vi ere. Det tror jeg ikke er saa lidt vundet for en ædruelig og nøgtern Behandling af denne Sag, og der vil ikke være Spor af Grund til at sætte Nogens Lidenstaber i Bevægelse paa dette Spørgsmaal; det er kun et jevnt og simpelt Kassespørgsmaal og ikke Andet. — For mit Vedkommende staar jeg altsaa paa det Standpunkt, at jeg ikke hidtil har kunnet finde nogen rimelig Grund til at gjøre hverken det One eller det Andet, hverken til at gjøre, hvad der staar i § 1, eller Noget af det, der staar i § 2 eller i § 3. Jeg ser nemlig ikke, hvorfor vi skulde love i Loven at gjøre det; hvis vi ville gjøre det, saa kunne vi jo gjøre det hvert Aar, naar dette Spørgsmaal kommer til at ligge for. Hvorfor skulle vi afgive Øster for Fremtiden, som vi maaffe om ikke lang Tid kunne blive tilbøjelige til at bryde. Ganste vist, det, at det staar i en Lov, er ikke afgjørende, derfor kunne vi lige godt tage vor Beslutning paa Finantsloven, men der er dog Noget derved, ikke alene det, at Andre kunde have en noget anden Mening om Loves Forhold til Finantsloven end denne, men ogsaa det, at vi for vort Vedkommende dog maa erkende, at Finantsloven ikke kan forandre en Lov mere end for et Aar ad Gangen; det er dog altid et Tryk. Men selv om man under Finantslovens Behandling kommer til at behandle en Lov fra en finantsiel Side og i et enkelt Aar gjør en Forandring i den, saa er det dog altid en Forandring, der skal gjøres, der er dog altid et moralsk Tryk ved at modificere en Lov for et enkelt Aar gjennem Finantslovens Behandling, thiøndt det jo er fuldstændig konstitutionelt berettiget at gjøre det. Men dette Tryk ser jeg ikke nogen Grund til, at vi skulde lægge hverken paa os selv eller paa vore Efterkommere med Hensyn til denne Sag. Det er de Bemærkninger, jeg har at gjøre til Loven i dens Helhed.

Jeg har forbeholdt mig nogle enkelte Bemærkninger med Hensyn til Kommunitetet, der her spiller en særlig Rolle, idet man ved Siden af Statskassen har ment, at Kommunitetet skulde være med til at bære Udgifterne ved denne Lov. Jeg har nu ikke den mindste Tvivl om, at, hvis vi have lyst til at gjøre det, saa kunne vi ogsaa gjøre det, thi Kommunitetets Midler ere jo Statsmidler ligesom Universitetets og alle de andre Midler, og hvis vi ville tage og bruge deraf til dette Statspiemed, kunne vi godt gjøre det; men